

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

LIBRARY OF CONGRESS WASHINGTON, D. C. FOREIGN LANGUAGE ONLY

NO. 152 CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, AUGUST 4, 1949 LETO LI.—VOL. LI.

VESTI IZ SLOVENIJE

TAKO UMIRA VAS. — Dne 12. julija so pribežale iz Robedišča na Kobariškem v Italijo tri družine, skupaj 16 oseb. Med temi je bila tudi 76 let stara žena, ki je rekla, da je bežala samo za to, ker se je bala, da bi umrla doma brez duhovnika. Že poprej je iz Robedišča ubežalo 19 oseb. Takrat so se komunistične oblasti maščevale in odvedle drugih 19 oseb neznanu kam. Septembra 1947 je bilo v Robedišču 300 prebivalcev, sedaj jih je samo še 110.

BEZE, BEZE. — Koncem julija so pribežali tudi naslednji: družina Petrevič iz Kanala, šofer črne Franc iz Grgorja, 20 letni Matevž Kurij in njegov brat, 17 let stari Alojzij iz Maribora. Zadnja dva sta ušla iz mariborskih zaporov in srečno prišla v Italijo.

OZNA LOVI POMOCNIKE. — Ugotovljeno je, da OZNA v zadnjem času lovi in aretirajo mnogo ljudi samo za to, da jih v ječi prisili, da bi z njo sodelovali med ljudmi. To so ogleduhni in ovaduhni OZNE. Ti ljudje so dolžni, da priskočujejo in opazujejo vse svoje sovaščane, si vse beležijo in vsak teden poročajo. Ljudje so sicer tudi to neravnost že spoznali in se znajo varovati. Vendar je življenje v sosesčini v takem ozračju popolnoma nezaupanja zelo neprijetno in vedno neprijetno.

ODPOR HOČEJO ZLOMITI. — Na Primorskem, zlasti v gorških Brdih, so zadnje čase aretirali in odpeljali več ljudi, ki so jih imeli na sumu, da ovirajo ustanovitev kmetijskih obdelovalnih zadrug.

ENO POSPRAVIMO, DRUGO POSTAVIMO. — Tega gesla se drže komunisti tudi na Koroskem. Če se jim kaka njihova stvar zdi že preveč umazana z zločini, obremenjena z neizpolnjenimi obljubami in če je iz-

Tri na dan

Oni dan, če ni bil mar večer, so imeli v narodnem hramu na St. Clairju shod "priče Jehove." I, kam pa naj gredo, za božjo voljo, kot v slovensko zavetišče. To ni nič, ampak ko nam je nekdo povedal, da je videl onogavo žosi, ki je tudi šla notri, smo pa zares zijali. Morda je za podpredsednico, kaj se ve.

Oni dan je "ljudska oblast" za baro v narodnem hramu na St. Clair Ave. izbirala urednika za znani list. Niso si bili edini, kateri naj bo, ker komaj je kateri katerega predlagal, se je siljalo: in koj se oglasi jih sto, da ta nam ... ne bo! Pri prvem zasledanju ga še niso izbrali. Občni zbori se nadaljujejo.

Lep postranski zaslužek iz premogarskega fonda

Washington. — Zaslanje direktorja premogarskega penzijskega fonda je razkrilo presenetljivo vest, da dobivata senator Styles Bridges, republikanec iz New Hampshire in Ezra Van Horn vodja ohijskih premogovnikov plačo po \$35,000 na leto. Oba sta člana nadzorstvenega sveta fonda in za to delo jima je določena taka nagrada. Tretji član in predsednik je John Lewis, ki te nagrade nikoli ni sprejel.

Vse mora v boj proti komunistom

Rudarska stavka v Avstraliji — Izjava socialističnega ministra na delavskem shodu.

Sydney, Avstralija. — Avstralska vlada ima težko borbo s komunističnimi agenti med rudarji. Premogarji že dolge tedne stavkajo in nikakor ni mogoče priti do pametnega zaključka in sporazuma, da si imajo vlado v rokah socialisti, ki imajo tudi v tej uniji precejšen vpliv. Komunisti, ki vedo da stavka hromi vse gospodarstvo, uspevajo, da jo nadaljujejo in povzročajo vedno večjo nezadovoljstvo in nemir med ljudmi. Vlada se prizadeva, da bi stvar rešila in je sedaj prešla v direktno borbo s pravimi mojstri stavke, komunističnimi agenti. Z najboljšimi tridimi besedami je navedel boj komunistom minister za informacije Calwell. To je so nekateri stavki njegovega govora na delavskem shodu: "Gremo v splošen boj proti komunistom. Samo zvezde morejo ostati nevtalne v tem boju. Vse drugo mora v boj. Mi bomo uporabili vojsko proti njim, če bo treba, mornarica bo šla v boj proti njim in zrakoplovstvo se bo borilo. Komuniste moramo premagati in jih bomo. Vlada ima točne informacije o delu teh podzemnih agentov."

Polzvedovalni kolček

Gdč. Marica Savinac bi rada zvedela za naslov Ivana Skoka, doma iz Studencev pri Mariboru. Zadnjič je bil v taborišču v Nemčiji. Kdor bi vedel za njegov naslov je prošča, da ga sporoči na: Edi Jamnik, Industrial Hostel, Morriston, near Swansea (Glam) S. Wales, England.

Kje se nahaja Stanley Ukmar, ki je več let živel v državi New York? Za njegov naslov bi rada zvedela nekakinja Slava Turk. Naj ji piše na naslov: Slava Turk, Calle Catalinas 271, Villa Fortuna, F. C. N. G. S. M., Santos Lugares, Buenos Aires, Argentina.

V džungli Texasa so našli divjega dečka

Houston, Tex. — V teksaški džungli so našli 14 letnega dečka, mutastega in gluhlega, ki je jedel surovo meso, ribe in gozdne sadeže. Našel ga je raziskovalec Larry Dean.

Fant je tekal po gozdu kot žival. Nikoli ni potreboval nikakega noža. Tudi živali je pobijal le s kamenjem in pastmi. Ko je zagledal zasledovalce, je bežal ko srna. Ne bili bi ga ujeli, če ne bi bil padel. Ko so ga pripeljali v družbo ljudi, je bil plačljiv. Jedel je s samimi rokami. Zelo se je zanimal za aeroplan. Ko je prišel v mesto Houston, ga mestne stvari niso kaj prida zanimalo. Ko je prišel v kino in gledal slike iz druge svetovne vojne pa se je zopet razživel. Larry Dean je ugotovil, da je mladi deček divjine bil otrok gozdnega delavca, ki ima še sedem otrok in je pustil fanta, da je živel sam v gozdu. Sedaj nameravajo dečka dati v šolo za gluhohe.

Ponarejevalci bankovcev so prišli policiji v roke

New York. — Policija je aretirala in zaprla Michaela Maione, ker da je vodja skupine ponarejalcev, ki je spravila v promet za okoli milijon dolarjev 10 in 20 dolarskih ponarejenih bankovcev. Maione je znana kriminalna figura. Poleg njega je policija izsledila še deset njegovih sodelavcev.

Rdeča vojska, ne narodna volja, je osvojila vzhodno Evropo

Judin, član sovjetske akademije znanosti, je objavil svoje predavanje o nastanku držav komunističnih ljudskih demokratij.

Predavatelj ugotavlja, da so vse države, v katerih sedaj vlada komunistična stranka, dobile oblast od sovjetske rdeče armije. Sovjetska vojska je prišla, dežele zasedla in dala oblast komunističnim ljudem, ki so se poprej za ta namen izvežbali in šolali v Rusiji. Komunistična vojska je te oblasti vzdrževala in ščitila, dokler niso utrčili in organizirali svojih uradov.

Zato je predavatelj ugotovil, da med temi državami in sovjetsko Rusijo niso stari meddržavni odnosi enakopravnih partnerjev, ampak posebno razmerje, ki ga predavatelj imenuje novo, ljudsko, razmerje, ki izraža pokroviteljsko svojstvo Moskve nad vsemi narodi, ki se imajo Moskvi zahvaliti za svoje sedanje-politično stanje. Sovjetska Unija je očetovski zavaznik teh držav, ki jim pomaga, da izgradijo socializem in jih ščiti proti zunanjim, nesocialističnim vplivom, pravi predavatelj. Tudi vojske teh držav so se organizirale samo s pomočjo Sovjetske Zveze in skupin, ki so se izvežbale in organizirale v sovjetski Uniji.

V vseh teh državah, je dejal sovjetski učenjak, mora vlada dati proletarska diktatura, morda nekoliko drugačna kot v Rusiji, ali vendar diktatura, ki vodi brezobzirno razredno borbo.

Judin je imenil, da je Tito zavrnil zahtevo Sovjetske Zveze, da bi Jugoslavijo organiziral po njenih navetih, v soglasju s drugimi komunističnimi državami. Zato je nastal spor. Podobna gibanja v nekaterih drugih deželah so bila pravočasno zatrta.

Rusi odklanjajo komisijo Zveze Narodov

Washington. — Združene države so zopet zahtevale, da se imenuje preiskovalna komisija, ki naj ugotovi kako so Rumunija, Madžarska in Bolgarija teptale določila mirovnih pogodb, ko so pomorile, zaprele in obsidile mnoge svoje državljane iz političnih in verskih razlogov. Vse te države so se v mirovnih pogodbah zavezale, da bodo spoštovale vse človeške in demokratične svoboščine, pa je notorno, da so vprizorile takoj po nastopu komunistične oblasti politična nasilja nad posamezniki in celimi skupinami. Sovjetska Unija se upira vsaki preiskovalni komisiji in je že zavrnila tozadevni predlog USA. Ali USA sedaj svojo zahtevo ponavlja in navaja nove razloge, nova nasilja.

Rumunija zaprla katoliške zavode

Vse samostane zaprli, vse plemoženje redov odvzeli — Redovniki in redovnice morajo prenehati z delom 15. avgusta.

Bukarešta, Rumunija. — Komunistična vlada Rumunije je sporočila vsem katoliškim redovnim ustanovam v tej državi, da morajo do 15. avgusta zaključiti svoje poslovanje. Redovniki in redovnice imajo na razpolago, da gredo v pet hiš, ki so odredene, da bodo tam živeli, ali da gredo v civilne hiše za stare ljudi ali pa, da se kot civilisti prijavijo k svojim pristojnim uradom in prosijo, da se jim dodeli delo. Prizadetih je 15 katoliških redov. Redovnic je kakih 1400, redovnikov pa kakih 400. Med njimi je samo kakih 20 tujcev, vsi drugi so rumunski državljani. Vlada ni dala nikake druge obrazložitve kot to, da bodo vse ustanove, ki so jih vodili redovniki, odslej prišle pod izključno skrbstvo in vodstvo državne administracije.

Rusi proti razorožitvi

Lake Success. — Francoška delegacija je v odboru Zveze Narodov predlagala, da naj se spoprijemajo zveze narodov vsem orožjem in vojnimi silami vseh držav članic Zveze. Vsi so glasovali za predlog, le Rusija, Ukrajina in Egipt so bili proti. S tem, da je v odboru predlog sprejet, pa še ne pride v veljavo, ker mora še v varnostni odbor, kjer imajo Rusi pravico veta.

NOBENEGA IZGOVORA NI, ZAKAJ BI MORALI DRVETI S SVOJIM AVTOM

Clevelandski komisar za javni promet, John R. Sammon, naroča vzornikom: "Bodite previdni in dalje boste živeli." To se pravi, da je z naglo vožnjo vedno tudi prilika za avtom nezgodo. Voznik, ki drvi s svojim avtom po cesti, ogroža s tem življenje drugih in sebi.

Kdor hoče biti previden voznik, mora vedeti, kdaj naj vozi hitreje in kdaj počasneje. Voznik mora biti vedno pripravljen, da ustavi na križišču. Kadar hoče drugo vozilo prehiteti, mora videti vso cesto pred seboj. Predno zavozite v ovinek, vozite počasneje in ostanite z avtom v svoji liniji.

Vedno se tudi zavedajte, da vozi morda kdo drugi za vami. Dobro je, če od časa do časa pogledate v ogledalo, ki kaže cesto za vami. Ako nameravate ustaviti, ali kreniti drugam, dajte znamenje z roko, da bo to vedel tudi voznik za vami.

Kadar se zmrzči zmanjšajte brzino avtomobila. V mraku ali temi bodite vedno pripravljene, da avto lahko ustavite v taki razdalji, kakor daleč sežejo vaše luči po cesti.

Kadar bi radi vozili z veliko brzino, se domislite, da tvegate življenje svoje in drugih na cesti. Ali je to vredno tistih par minut, ki jih dobite z naglo vožnjo?

Harriman za oborožitev zapadne Evrope

Washington. — Awerill Harriman, USA ambasador za Maršallov načrt v Evropi je pred kongresnim odborom branil vladni predlog o oborožitvi zapadne Evrope. Povdaril je, da je ta pomoč nujno potrebna tudi za gospodarsko obnovo, ker sedaj v Evropi ljudje delajo v stalnem strahu in nesigurnosti. Treba jim je viliti zaupanje, da se bodo res vse države severno-atlantske pogodbe skupno branile pred vsakim napadalcem, da pride stalnost in zaupanje v poslovno delo in življenje. Odklonitev predloga bi vzbudila prav v tem oziru nove dvome in glasovi nezaupanja, iskanje kompromisa, ki nikamor ne vodi, ampak služi samo sovražniku, bi se povečali. Rod, ki sedaj raste, mora dobiti zaupanje, da ga je mogoče obvarovati pred novo vojno.

Sovjetska vohunska mreža v Jugoslaviji

Belgrad, Jugoslavija. — Jugoslovska vlada je sovjetom na njihovo zahtevo, da mora izpustiti 31 zaprtih ruskih državljancev, odgovorila z novimi napadi. V listu Borba se navede, da obdolžuje drugi tajnik sovjetske ambasade v Belgradu kot šef sovjetske špijonaže v Jugoslaviji. Listi objavljajo neka pisma, ki jih je tajnik pisal svojim zaupnikom po državi in pisma, ki so bila njemu poslana, pa jih je policija prestregla. Poleg tajnika ambasade so obtoženi kot sovjetski agenti ruski duhovnik Alexej Kriška, in več drugih ruskih naseljenecv v Jugoslaviji.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Zanesljiva postrežba — Firma Steve F. Pirnat, 6516 St. Clair Ave., pošilja denarna naročila v Evropo, prodaja vozne karte čez morje, sprejema in odpošilja zavojne in izvršuje vsakojake notarske posle. Novi naseljenci se lahko vsak čas zgledajo v njegovem uradu, da jim napravi prošnjo za prvi papir. Za informacije ga pokličite na HE 3500.

St. maša — V nedeljo ob deseti uri bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pokojnega Antona Golob.

Tega ne smete zamuditi — Priprčani smo, da je malo naših rojakov v Ameriki, ki bi ne poznali, vsaj po imenu, če osebno ne, slovenskega zlatarja Franka Černeta. Saj trguje tukaj v Clevelandu že dolgih 40 let in prodaja rojakom in drugim vselej pošteno in zanesljivo robo. Sedaj ob 40-letnici obstoja trgovine bo priredil Mr. Černe veliko razprodajo, da se vam bo zares izplačalo kupiti, čeprav morda kakšne stvari pravno zdaj ne potrebujete. Razprodaja bo od 5. do 13. avgusta. Ob tej priliki bodo dali Černetovi več lepih nagrad. Kako eno lahko dobite, boste razvideli iz njih oglasa v današnjem listu.

Zobozdravnik dr. N. G. Puharič, ki ima urad na 5504 Superior Ave. bo odšel na počitnice v Kanado od 9. do 26. avgusta. Mnogo areče z ribami!

Zadnji klic — Mandelnova trgovina z obvalom za vso družino oglašja, da je zdaj zadnji klic, da posetite njih razprodajo. Cene so drastično znižane in prihranili si boste denar, če posetite to razprodajo.

Peta obletnica — V petek ob 6 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pok. Pfc. Emil Turk v spomin 5. obletnice njegove smrti.

Novena v groti — Od sobote 6. avg. do 15. avg. bo pri Lurški Gospej na Chardon Rd. v Euclidu novena vsak dan. Vodil jo bo Rev. E. J. Haloran, direktor zveze Najsv. Imena. Prvi dan bo začetek novene ob 8 zvečer, potem bo pa bo pobožnost vsak dan ob 7:30 zjutraj in ob 8 zvečer, samo v nedeljo bodo molitve ob 4 popoldne. Na zaključni dan novene bo peta sv. maša ob 9. molitve ob 4 popoldne in procesija s svečami ob 8 zvečer. V nedeljo 7. in 14. avgusta bodo pete sv. maše ob devetih. Hospic za okrepčila bo odprt ob nedeljah in na zaključni dan novene.

Velika Črna maša za pobite Slovence

Z živimi besedami, kot bi z ognjenimi plameni slika, popisuje umetnik grozote množičnega pobijanja slovenskih protikomunističnih borcev na Turjaku, v Grčaricah, v Kočevskih gozdovih in drugih moriščih. Potem zaključuje: "Dies illa, dies irae, . . . salve v tihnik tisočere . . . vrgle so jih v žive vire, v zemlje sok, ki da naj rasti iz njih src — ljudi kot hrasti: rod iz Vere, Slave, Casti."

Knjiga stane \$2.75, s poštnino \$3.00. Naročite jo lahko pri Ameriški Domovini.

Razne najnovejše svetovne vesti

WASHINGTON. — Internacionalna organizacija za begunce oznanja, da bo v avgustu prišlo v USA 16,580 beguncev. To bo doslej najvišja mesečna številka novih doseljencev. Oblasti hite, ker po zakonu mora biti vseh 205,000 beguncev preseljenih do 30. junija 1950. (Kakih 2200 slovenskih beguncev ne bo moglo priti, ker žal še vedno nimajo sponzorjev v Ameriki. prip. ured.)

CLEVELAND. — V USA je sedaj zaposlenih 59,700,000 ljudi, 4,095,000 pa jih je brez dela. Zaposlenost je torej doslej najvišja v tem letu, nezaposlenost pa najvišja v zadnjih letih. Te številke je povedal tajnik za trgovino Charles Sawyer, ko je večeraj govoril z gospodarstveniki v Clevelandu. Povdaril je, da velika zaposlenost potrjuje, da je gospodarsko stanje Amerike vendarle zdravo, da je nezaposlenost uzemirljiva. Tajnik potuje in obiskuje glavna gospodarska središča, ki se na mestu pripriča o poslovnih, trgovskih, industrijskih in splošnih gospodarskih razmerah.

ALBANY. — Governor Dewey je razpisal za 300,000,000, javnih del, da bi zmanjšal brezposelnost. Naročil je, da se vsa ta javna dela takoj začno izvrševati.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

AUGUST						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 152 Thurs., Aug. 4, 1949

Odmevi iz Jugoslavije

Tito se je na Brionih baje precej dobro počutil. Slišal je seveda tudi marsikako bridko resnico, na splošno pa so se kar prijazno pomenili. Posebno mu je ugajalo, da so ga nekateri zelo laskavo pohvalili. "Razvalil si se, medtem ko mnogi stradajo in čedno si opravljen, ljudje pa nimajo kaj obledeti. Imaš sijajno opremljen dvor, dočim so mnogi izgubili svoje domove in vse imetje. Pa zdrav si videti, medtem ko ljudstvo boleha, ker nima potrebne hrane." — "No, vidite!" se je Tito zahvalil za poklone. "Kar mene pogledite, pa imate živ dokaz, da je pri nas v resnici raj na zemlji."

Tito se je na Brionih prepračal, da nekateri gospodje komunizma še vedno dovolj ne poznajo. Rekli so mu, da komunistom nič ne dajo, pa si je mislil, da bi ne bilo napačno, če bi zakril svojo zvezdo s socialistično kopreno. Vi fašistični kapitalisti, reakcionarji, buržuji, ali kakor vas že imenujemo, zakaj bi morali dajati komunistom, ako bi rajši dajali socialistom? Ostali bomo takšni, kakršni smo bili poprej; vi pa verujte, da smo se prelevili. Kvečjem bomo spremenili kako kratko, toda občutki, s katerimi smo zadržali vero, preganjali duhovnike, trpinčili in pobijali domobrance, se ne dajo tako naglo predrugačiti. Nič zato, če se tako približujemo socialistu Hitlerju, proti kateremu smo se poprej borili, ali pa da ga bomo naposled celo prekosili.

"Volk si brije dlako!" smo vzkliknili, ko smo čitali, da se komunist Tito spreminja v socialist. Vrag si ga vidi, kaj mu je prišlo na misel! Kakor klobasa nadevan s komunizmom, pa ti kar nenadno odloži rdečo kravato in zagrne petokratko zvezdo. Kakor če bi rekli koprive: recite nam kamelice in robida je vinska trta. Ali pa če bi krstili volka za kostruna. Tito nas je že nešteto krat prevaral ter mu ne verjamemo, čeprav bi se opasal s spokornim pasom in oblekel raševino. Ljudstvo mu ne more odpustiti, čeprav bi mu Bog odpustil.

Kakor drugod, tako je Tito tudi v Jugoslaviji precej zagonetna osebnost. Ljudstvo mora seveda verjeti, da je diktator Jože Broz ter ga smatrati za domačina. Nekoč se je sprehajal po drevoredu, kjer je naletel na kopico otrok, ki so se igrali z drobnjo žuželko. Polagali so jo drug drugemu na roko, rekoč, naj jim pokaže pravo domovino. Živalca se je dvignila in vzletela vselej kvišku proti nebu. Tudi Tito si jo je dal položiti na roko in vprašal: "Božji volek, pokaži mi svojo domovino!" Tedaj je živalca razprostrla svoja krila in odletela proti vzhodu.

Rdečim socialistom v Jugoslaviji nova barva menda nič kaj posebno ne ugaja. Treba bi se bilo nekoliko potuhniti in nadeti krinko, kar je vsekakor mnogo lažje kakor pa spreminjati dejanja. Nekateri pa vzlic temu le poskušajo ter se zanimajo za čudež v Kani Galileji. "Gospodje, vina nimamo... Napolnite vrče... Pokusite in nesite starešini..." — Starejšina je pohvalil: "Italija ima dobro vino." — Drugi bi zopet radi našli čudodelnika, ki bi nasilil množice s petero kruhi in z dvema ribama. Da bi vstal nekdo in rekel s pravim sočutjem: "Množica se mi smili." Nekdaj je prihajala "ex oriente lux," a danes je večina Jugoslovancev že tako razsvetljena, da se vse oči obračajo proti zapadu.

Azijski naj zasedejo Balkan?

Pod tem naslovom so nedavno tega prinesli švicarski listi z Dunaja naslednje poročilo: Tu smo informirani iz zanesljivih virov, da obstoji v Moskvi velikopotezen načrt preseljevanja narodov, ki naj bi vse dosedanje postavil v senco.

Po teh informacijah ima Sovjetska v načrtu, da preseli del balkanskih ljudi v Azijo, najprej pa naj bi prišli na Balkan Azijci in ga zasedli.

Ta preselitev naj bi zadela v prvi vrsti tiste balkanske ljudi, ki jih Moskva smatra za nezanesljive. Deloma naj bi bila preseljena cela ljudstva, deloma samo nekatere plasti raznih narodov. V prvi vrsti pa naj bi po tem načrtu bili prizadeti Jugoslovani. V Moskvi računajo za gotovo, da bo Titov režim tako ali tako šel ob svojem času rakom žvižgat, nadomestila ga bo pa Moskvi vdana vlada. Tedaj torej naj bi se začel izvajati preselitelni načrt, ki bo nastanil Jugoslovane v azijski Rusiji in v tistih delih Kitajske, ki je pod komunistično komando.

Na Balkan pa imajo priti pripadniki raznih azijskih ljudstev, pa tudi Kitajci naj bi bili vmes.

Prisilna preseljevanja v velikem slogu niso v Sovjetski nobena novost. Med vojno so komunisti odvedli v notranjost Rusije takozvane Wolgadeutsche, Nemce ob Volgi. Večina je morala v Sibirijo. Po vojni smo zvedeli, da so ena-

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

CHICAGO

Po lemontskem romanju. — "Amerikanski Slovencec" je pri- neslo dugši popis lemontskega romanja in zahvalo Društva Sv. Ane, štero je to romanje pri- redilo. Društvo se zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri pri- pravaj in na den romanja, vsem duhovnikom, ki so opravili slu- žbo božo, vodstvi frančiškans- koga samostana v Lemonti, pesmarom, romarom iz deleš- nji krajov in vobče vsem, ki so se romanja vdeležili. Lepa hvala gl. tajniki in blagajniki KSKJ, vsem lokalnim uradni- kom, vsem društvom, posebno Društvu sv. Križa, Sv. Ivana, sv. Mohora, sv. Jurja in Sloven- ske ženske zveze.

Porabski Slovenci (to so Slo- venci kre Rabe) kak so v sta- rom kraji ostali pod Madžar- skov, v Čikagi imajo dosta svo- ji rojakov. Tej porabski Slo- venci v Čikagi so nastavili že 14. novembra 1920 svoje po- sebno podporno (neodvisno) društvo, ki se jemi pravi "Prvo Chicago vognsko-slovensko be- težne pomagajoče društvo." Zdajšnji predsednik je Mr. Bill Kondor, tajnik pa Louis Mohab. Društvo ima okoli 300 kotrjg. Če ima prekmursko sa- mostojno društvo Sv. Križa kakšno prireditve, se društvo po- rabaskij Slovencev vsikdar vde- leži.

Zahvala. Preminočiva dva tje- dna sam preživela pri Mr. in Mrs. Joe Francis v Clevelandu, to je pri moji vuni, i sam imela pod njihovov gostoljub- nov strehov tak lepe počitnice, ka se jim nemrem zadosta, za to zahvaliti. Takšno ljubezni- vost samo Bog lahko poplača i to naj se zgodi v kaknajbol- obilnoj meri. Za prijazno po- strežljivost sam dužna zahva- lo tudi njihovoj hčerki Sabini i njenoj družini, nadele vsikdar tak gostoljubnomi Mr. i Mrs. Steve Markolija i vsem dragim znancom v Pennsilvaniji, štere smo med bivanjom v Clevelandi obiskali. Vsem: Bog plati! Vsem lepe pozdra- ve! — Mrs. Magdica Žižek.

Napročeni smo od Miss Ma- tilde Kavaš (Gruškovnjakova), naj bi objavili v Novinaj za- hvalo Mr. i Mrs. Francis za veliko gostoljubnost, štere je bila pri nji deležna za dneve svojega bivanja v Clevelandi. Lepo se zahvaljuje i lepo poz- zdravlja.

Chesterton, Ind. Pozdrave pošiljata uredništvi Novin iz Washington, D. C., Mr. i Mrs. Joseph Ray. Lepa hvala.

Z orožinj vaj se je zdrav i dobre volje povrno Mr. Steve Žižek. Na vajaj je bio tri tri- jedne.

Pozdrave iz Lemonta pošilja Mr. Joseph Sinček (iz Clevel- landa).

25 letnico zakonskoga stana sta obslužavala Mr. i Mrs. An- ton Gyorek. Bilo je to 30. ju- lija. Ob 11 je bila sv. meša v cerkvi sv. Bonaventure. Daro- vali so jo Rev. Inocent Hren O.P. Pri meši je bilo dosta rodbine, prijatelov i znanco- voh slavljencev. Naprej pri oltari so bili starešinove, po-

ko naredili s celimi ljudstvi v južni Rusiji in na Kavkazu. To je bila kazen za nepokorščino, nekaj pa zato, ker so jim očitali, da so med vojno sodelovali z Nemci. Ravnotako so dovolj znane deportacije baltskih ljudstev v Sibirijo, kar ve zelo dobro ves sveč. Te deportacije morajo nadaljevati ta- ko dolgo, da baltska ljudstva — Litvinci, Estonci in Latovci — izginajo s površja zemlje. Enaka zamisel je v moskov- skih glavah glede tistega dela vzhodne Prusije, ki jo je Sov- jetska anektirala.

Velike preselitev celih ljudstev je seveda imel v načrtu tudi Hitler in deloma tudi izvedel. Preseljeval je Nemce v Južni Tirolah in svoje Volksdeutsche iz Balkana. Nič manj proslula ni selitev sudetskih Nemcev iz Češkoslova- ške in mnogih milijonov Nemcev iz vzhodne Nemčije, ki je zdaj ali ruska ali poljska.

STARI KRAJ
Rev. Jožef Bakan, duhovnik iz Turnišča, za šteroga smo pred kratkim zbirali darove, so že zaprejeti. Rev. Bakan so zadnje mesec hodili okoli po fa- raji, kde nima več duhovni- kov i opravljali službo božo. Največ so pomagali v Turni- šči. Sporučilo, ka so ga zaprli, nikaž ne pove, kakšni zrok so na- pprej prinesli, ka so ga zaprli. Tak Turnišče na svoje pro- bešenje (15. avgusta) nede imelo nanč toga duhovnika.

Rev. Jožef Bakan, duhovnik iz Turnišča, za šteroga smo pred kratkim zbirali darove, so že zaprejeti. Rev. Bakan so zadnje mesec hodili okoli po fa- raji, kde nima več duhovni- kov i opravljali službo božo. Največ so pomagali v Turni- šči. Sporučilo, ka so ga zaprli, nikaž ne pove, kakšni zrok so na- pprej prinesli, ka so ga zaprli. Tak Turnišče na svoje pro- bešenje (15. avgusta) nede imelo nanč toga duhovnika.

Rev. Jožef Bakan, duhovnik iz Turnišča, za šteroga smo pred kratkim zbirali darove, so že zaprejeti. Rev. Bakan so zadnje mesec hodili okoli po fa- raji, kde nima več duhovni- kov i opravljali službo božo. Največ so pomagali v Turni- šči. Sporučilo, ka so ga zaprli, nikaž ne pove, kakšni zrok so na- pprej prinesli, ka so ga zaprli. Tak Turnišče na svoje pro- bešenje (15. avgusta) nede imelo nanč toga duhovnika.

Rev. Jožef Bakan, duhovnik iz Turnišča, za šteroga smo pred kratkim zbirali darove, so že zaprejeti. Rev. Bakan so zadnje mesec hodili okoli po fa- raji, kde nima več duhovni- kov i opravljali službo božo. Največ so pomagali v Turni- šči. Sporučilo, ka so ga zaprli, nikaž ne pove, kakšni zrok so na- pprej prinesli, ka so ga zaprli. Tak Turnišče na svoje pro- bešenje (15. avgusta) nede imelo nanč toga duhovnika.

Rev. Jožef Bakan, duhovnik iz Turnišča, za šteroga smo pred kratkim zbirali darove, so že zaprejeti. Rev. Bakan so zadnje mesec hodili okoli po fa- raji, kde nima več duhovni- kov i opravljali službo božo. Največ so pomagali v Turni- šči. Sporučilo, ka so ga zaprli, nikaž ne pove, kakšni zrok so na- pprej prinesli, ka so ga zaprli. Tak Turnišče na svoje pro- bešenje (15. avgusta) nede imelo nanč toga duhovnika.

Glavnike, ka ste nam poslali, šmo nekaj odali pa smo si dva gujčelg kupili. Ve smo imeli prle 3, da som pa dva mogli krej dati, eden je pa pogino. Zdaj tu jako svinje ginejo. Pre- več jako narod trpi. Najbolje za tistoga, šteroga smrt reši vsega toga. Znaš, ka ka nas ide v cerkev, ka smo vsi v ameri- čkom gvanti. Ne vem, ka bi činili, če nas Amerika ne bi oblačila. — Žetva je minila. Pa so že določeni, ka pridejo pazit, kda de se mlatio, ka za- pazi, kelko pridelamo, ka do bole znali vkraj jemati. Tak se nam vidi, ko mo kleti že vse vskup orali, mi pa do bomo v to formo kak nekda berošje na marofaj. (Iz ednoga pisma.)

Pišei mi, kak smo kaj. Če ti to vse napišem, boš preveč ža- lostna. Vsakdi den če duže bo- le nori veter piše. Zadrage so prazne. Žajfo, ka ste nam po- slali, smo ponucali. Zdej se na- mamo s kem briti. — Na polji je vse lepo. Skoro malo preveč dežja je zadnje tije dne. Živimo v najhujšem časi kak je kda- koli bio na sveti. Samo toga nikomi ne pravi, ka se bojim i se tudi vredno bojati, ka je ka- zen velka i večna... (Iz ednoga pisma.)

Preveč slabi časi so pri nas. Bog zna, če de kda inačiji veter pinah. Če duže je slabše. Vno- gi i vno gi bi se moge nagi ho- diti, če nas vi Amerikanci ne bi oblačili... (Iz pisma.)

Lepa slavnost v Sheboy- ganu

Sheboygan, Wis.— Na pobu- do domačega g. župnika, Rev. L. F. Korena, so naša društva in faranj pretleko nedeljo pri- redili lep program v proslavo in spomin zlate obletnice redov- ništva prečastite matere Mari- je Terezije vrhovne predstojni- ce vseh slovenskih sestri.

Na programu je z deklamaci- jami nastopila mladina naše slovenske farne šole, cerkveni pevci so jubilatki zapeli nekaj njenih ljubih pesmi, g. župnik je v imenu fare izrazil naše čes- titke, faranji pa so jo prese- netili z darovi. Prečastita mati se je vsa gnijena zahvaljevala za nepričakovano počastitev ter omnila, da bo poklonjene darove obrnila v pomoč revnim, bolnim in preganjanim se- stram, ki jo prosijo pomoči.

Lepo in hvalevredno bi bilo, če bi tudi kakaj druga naselbina priredila enak "shower" ter do- neske naklonila materi sloven- skih redovnic, ki se točasno na- haja v Lemontu na obisku pri svojih sestrah. Kot nam je po- vedala, je potreba pomoči velika in nujna.

Blagi jubilatki k njeni zlati obletnici najlepše čestitamo ter iskreno želimo, da bi jo Bog ohranil zdravo in močno ter predstojnico njene kongregaci- je še mnogo let!

Marie Prislard.

Izlet dr. Cerkniško jezero

Cleveland, O. — Kot običaj- no vsako leto tako so tudi letos članj in članice društva Cerk- niško jezero št. 59 SDZ skleni- li, da se priredi družabni izlet za društvene članje in članice, njih družine in prijatelje.

Izlet se bo vršil na prijazni farmi v Mentor, O., ki jo lastu- jeta naša člana Stanley Brad- dac in Rose Dusa-Bradac. Od- bor bo preskrbel, da gotovo ni- hče ne bo trpej žeje, za prigriz- zek je pa najbolje, da se vsak sam preskrbi, ker odbor bo le toliko preskrbel za lačne, da bo le za silo. To pa le iz razloga, da bomo imeli kalikor mogoče malo dela za naše tako pridne članice in člana, da bodo lahko karte igrali in mogoče še kozo toliko.

Pri našem društvu in naših sejah je vse v redu; napredu- jemo stalno v članstvu in bla- gajni. Ker se ravno sedaj vr-

šči kampanja za pridobitev no- vih članov, apeliram na vse čla- ne in članice, da se potrudite— pridobite novih članov za naše društvo in Zvezo. Storili boste s tem dvojno dobro-delo, oja- čili boste svoje društvo in Zve- zo in obenem zavarovali nove člane za slučaj smrti ali po- škodbe, kakor tudi operacije.

Torej ne pozabite! V nedeljo 7. avgusta, to je dan našega iz- leta. Kdor nima svojega vozi- la, naj pride pred Slovenski de- lavski dom na Waterloo Rd. ob 1 uri popoldne, kjer bodo ča- kali avtomobili članov društva. Vzemite Lake Shore Blvd. do ostrega ovinka, ki vodi do Men- tor on-the-Lake Parka. V tem ovinku zapustite Lake Shore Blvd. in vozite po Plain Rd. naravnost naprej še približno eno miljo do Bradac farme. Torej na veselo bratsko svidenje v ne- deljo pri Bradacjih, članicam in članom na bolniški listi pa v imenu članstva želim hitrega okrevanja. Z bratskim po- zdravom,

John Rožance, pred.

Oltarno društvo pri Mariji Vnebozvzeti

Cleveland, O. — Zopet se je nabralo precej stvari, na katere moramo biti pozorne vse čla- nice, da bo naše delovanje te- klo v redu. Prihodno soboto ne pozabimo na sv. spoved, da bomo v nedeljo zopet pristopile vse k skupnemu sv. obhajilu pri osmi sv. maši. Popoldne ob 2. uri imamo skupno uro molit- ve, potem pa važno sejo. Od- bor prav lepo prosi vse članice naj pridejo k vsem tem pobō- nostim in tudi k seji. Saj veste, da imamo drugo nedeljo v ok- tobru kartno zabavo. Pri seji se moramo pogovoriti o vseh potrebnih pripravah. Zveza Ol- tarnih društev nas vabi na sku- pno romanje k Mariji Pomagaj v Lemont. Tiste, ki morete in nameravate iti na to romanje, ne odlašajte, ampak se takoj prigrasite, da bo Zveza mogla pripraviti vse potrebno za po- tovanje. Članice smo dobile prošnje Zveze oltarnih društev. Nekatero so bile vestne in že odgovorile na prošnjo in tudi istočasno poravnale članarino. Prosimo naj uredite to tudi vse ostale članice in istočasno s prispevkom za zvezo pošljejo tudi članarino za naše društvo. Iskrena hvala tistim, ki so vse to takoj uredile, druge pa naj ne zamerijo, da jih prosim, ker je vse to potrebno, da more po- slovnaje naše lepe in potrebne organizacije nemoteno napredu- vati. Na seji se bomo pa o vsem tem še podrobneje razgo- vorile. Vsem torej ključem: Na svidenje prihodno nedeljo pri seji našega oltarnega društva.

Mary Izanec, tajnica.

Piknik in strelske tekme

Cleveland, O. — V nedeljo 7. avgusta priredi St. Clair Rifle & Hunting klub svoj letni pik- nik s strelsko tekmo. Oddane bodo tudi lepe nagrade najbo- ljšim strelcem.

Prav prijazno pa vabimo tu- di vse sosednje lovske klube, da se udeležijo tekom in prav tako tudi posamezne lovc, da pride- te in poskusite svojo spretnost v streljanju.

Seveda pa bo poleg tekom na razpolago vsakovrstnih dobrot. Za plesaljelne bo igrala Uran- karjeva godba, za lačne in žej- ne pa bodo skrbeli naši vrli kel- narji in kelnarice.

Torej, lovc in drugi, obiščite nas v nedeljo 7. avgusta in go- tovo vam ne bo žal za par ur, ki jih boste preživeli v veseli družbi. Piknik se vrši na klu- bovi farmi v Painesville. Kaži- pot je sledeč: Vozite do Painesville, tam pa vzemite ce- sto 44 in vozite južno od Paines- villa, pri tem pa pazite na ve- lik napis "St. Clair Rifle &

Hunting Club" na levi strani ceste.

Na svidenje 7. avgusta!
Andrew Rožič.

Slovenski begunci

Cleveland, O. — Še utimo po- češene, ker smo bili povablje- ni 17. julija na novo mašo naše- ga sotrpina g. L. Hribška, dne 23. na piknik in 24. pa k poklo- nitvi pred spomenik slovenske- ga svetniškega škofa Friderika Baraga.

Najlepša zahvala vsem, ki nas tako ljubeznivo sprejema- jo in nas prisrčno zdravljajo v svoji sredi.

Ganljive besede govornikov, naj na tem mestu še posebej omenim g. Grdina, nas napol- njujejo s sladko tolažbo in ve- selo zavestjo, da se počutimo srečni, ker nismo več tako sa- mi, kakor smo bili tam v ta- boriščih. Veseli smo, ker vidi- mo, da večina naših dragih ro- jakov pozna našo bol in soču- stvuje z nami.

Komu pa smo kamen izpodti- ke, to pa mi "begunčki" prav dobro vemo, saj smo to študi- rali tri leta krvave revolucije v domovini — pa še naknadno štiri leta po zatožnih klopek taborišč Avstrije in Italije. Ka- kor vprežen "furmanski konj" prav tako smo tudi mi navaje- ni udarcev od strani Stalin-Ti- tovih hlapcev.

Česar niti v današnji "demo- kratični" Avstriji nismo mogli javno povedati ali zapisati na- šim bratom koroškim Sloven- cem, čeprav so nas zato prosil- i, povemo vam-bratje: Bojite se brezbožnega komunizma!

Da, veliko smo Slovenci pre- stali pod fašizmom in naciz- mom, a krono vsega zla pa je naredila tako opevana "Osvo- bojilno Fronta". Da je danes "mrti domovina" kakor eno sa- mo veliko pogorišče, ki ga niti mogočni Tito, sin Stalina, ne more pozidati, četudi vlači adarnike iz vseh držav skupaj, je to dokaz, kako lepo se je OF borila proti okupatorju.

Kako resnična je tista, ki jo znajo po vseh taboriščih:

So svobodo obljubili,

po so pekel naredili in poravbali so vse do tal...

Samo njim, ki so si rdeče svobode želeli velja tudi druga:

Saj za Ruso se borijo, le naj tamkaj živijo in uživajo "zlato svobodo"!

Pa še drugič katero. Pozdrav- ja,

Kranjski Janez.

Pismo iz Anglije

Haverfordwest. — Končno se mi je posrečilo dobiti ček in ga poslati za naročnico Ameriške Domovine. Ze večkrat sem po- skusil kupiti ček na bankah, pa so mi vselej povedali, da ne pošiljajo dolarjev v Zed. drža- ve za časopise, ampak samo za vladna naročila. Končno se mi je pa vseeno posrečilo kupiti ček in ga odposlati. Ameriško Domovino redno prejeman že pol leta in brez tega lista bi mi bilo dolgočasno tukaj v Angli- ji. Posebno tukaj, kjer ni no- benega drugega Slovenca.

Prilike tukaj v Angliji za nas Evropejce niso povoljne. Radi tega si večina želi preme- niti bivališče in delo v kako drugo državo. Mi smo tukaj samo začasno kot prostovoljni delavci. V gotovem času bomo morali zapustiti to deželo in si iskat dela kam drugam. Bomo že videli, kako bo.

Lepo pozdravljam vse čita- telje tega lista po širnem svetu.

Franc Urbanč.

— Iz enega funta rabljene masti se priducira toliko glicerina, da se iz te količine lahko napravi dovolj dinamita za od- strelitev 15 ton mehkega pre- moga.

V samotah pragozda

S. Scoville ml. — Pavel Holeček

Ako se katera zlatovranka sedmega dne v sedmem mesecu kje pokaže, vsi otroci mečejo kamenje za njo, ker je preveč lena, da bi zletela na nebo in pomagala delati most. Če to noč dežuje, pravimo, da padajo solze mladega poglavarja in lepa Indijanke, ker sta spet izgubila leto dni in se ne moreta sniti.

Ta Rokova pravljica z neba je Vilčeta na moč genila. "Po- vej mi vendar, ali si si jo sam izmislil ali ti jo je kdo povedal? Še nikoli nisem slišal kaj takšnega."

Rok se je zanimljivo zasmejal. "Beli mož ne ve nič o zvezdah. Pravi vsem tistimle zvezdakar 'Veliki medved', reče in pokaže na znano ozvezdje severnega neba. "Ni medveda, ki bi imel tako dolg rep."

"Kako jim pa vi pravite?" "Glavni štirioglati del imenujemo medveda. Tik za njim gredo trije lovci." Rok pokaže na takozvano oje. "Poglej si drugo med temi zvezdami!" nadaljuje in kaže na Mizarja.

Vilče se zagleda v nebo in opazuje zvezdo.

"Zares," pravi čez nekaj časa, "dvojna zvezda je. Pod veliko stoji še ena."

"To je lonec," pojasni Rok, "ki ga drugi lovec nosi s seboj, da bo kahal meso, kadar ubijejo medveda." "Lonec kajpada ni prevelik," ugovarja Vilče.

"Jeseni po prvem mrazu listje jame rdeti in od padati," nadaljuje Rok, ne da bi se brigal za Vilčetove dvome. "To je kri medvedova. Lovci ga do- hitijo in ubijejo, njegova kri ka- nja z neba in pobarva listje." S temi besedami je Rok zaključil pogovor za noč; minyto pozneje sta tovariša sladko spala pod toplo odejo jelovih igel.

Ponoči je imel Vilče kaj čud- ne sanje. Borila sta se z Rokom, a tovariš je začel hipoma rasti

in postajati težji in težji, da je nazadnje tehtal najmanj pet- sto kil. Seveda je svojo veli- kansko težo v boju izkoristil in na ta nepošten način tovariša lahko preobladal; Vilče se je videl v sanjah ležati na hrbtu, a Rok ga je s svojim vedno te- žjim telesom tiščal k tlom. Prebudil se je in dognal, da mu v resnici leži nekaj mehkega in teškega na prsih, da mu ne da niti dihati. Prva misel je bila, da še sanja in ga tlači mora. Takoj nato pa mu šine v gla- vo, da Rok uganja šalo z njim ali pa je morda celo mesečen.

"Doli se spravi!" zastoče, "kaj misliš, da sem predpote- ljnik?" in suno na vso moč pro- ti nečemu črnemu, težkemu. Roka mu otiplje debelo, ko- smato kožo in oglasi se debelo, divje renčanje. Začuvši ta gals, plane Rok ko bomba s postelje. "Hej, vstani!" zakri- ča, "medved je, medu išče!"

Ta klic spravi Vilčeta popol- noma k zavesti in položaj mu je takoj jasen. Zvečer sta bila spravila med v uto in prijetni vonj je privabil sladkosnedega gozdnega postopača.

Rok skoči z ute, Vilče pa po- grabi svoj kij, ki je ležal kraj postelje, in hoče za tovarišem. Ta hip zver znova zarečni in zamahne z mogočno šapo v no- čno temo. Ko bi bil ta udarec prav zadel, bi se Vilče pač ne bil nikoli več pobral; tako so ga pa kremplji samo oplazili po rami in ga čisto malo opraskali. Ko se je skotalil na pla- no, je zagledal Roka; stal je v slabi luci zahajajočega me- seca z lokom v roki in hlastno iskal puščice. Preden jo je našel, so se pojavili pri vohodu v uto tamni obrisi velikega med- veda; iz njegove močne glave jima je žarelo dvoje rdečih ogečkov nasproti.

"Usekaj ga po gobcu!" zakri- ča Rok. Vilče zavijti težki kij visoko nad glavo in treščil medveda na vso moč po nosu, ki je najob- čutljivejši del na glavi te ži- vali. Odgovorilo je grgrajoče hropenje; nato pa je zagrmelo težko telo na tla in glasno po- kanje in prasketanje je pričelo, da se je podrla stena v uti.

Rok je končno našel puščico in jo pognal žveri skoro do pe- res v prsi. Pravzaprav bi mu ne bilo treba sreljati, kajti Vil- četov udarec je medvedu docela upihnil življenje.

"Dobro si ga mahnil," je pohvalil Rok, ko sta zrla na čr- no kopicu, ležečo jima negibno pri nogah. Ko sta prišla spet do sape, sta zavalila ogromno medve- dje telo čisto iz ute, ki jo je bil težki padec spremenil v pra- vo podrtijo. Bilo je še dobro uro do solnčnega vzhoda, pa si nista nič zaželela spanja, am- pak sta zakurila velik ogenj, čigar plameni so razsvetljevali ves prostor naokoli, in začela se toplo zver devati iz kože. Ker sta rabila samo kamenene nože in nabrušena srnjakova roglje, jima je delal posej mno- go preglavic; ali bila sta dobre volje in sta se ves čas živahno razgovarjala.

"Vidiš, vsega si kriv edinole- ti, ker toliko klepečeš o med- vedu na nebu," je dejal Vilče prijatelju. "Kako bi se bila šele stvar iztekla, da sva ime- la opravka z medvedom griz- lijem?"

"Ko bi bil to grizli," odgovo- ri Rok, "bi naju bilo obeh ko- nec. Nikoli ne veš, kaj stori grizli. Gotovo je le, da vse, kar namerava, napravi strašno naglo." "Ali si se morda kdaj boril z grizljem?" vpraša Vilče in odira mogočno prednjo nogo mrtve živali.

Slovenska makabejska družina

(Piše Mavcar Jože) (Nadaljevanje.)

Nikdar v življenju nisem ta- li občutil moč molitve kot sredi gorečega gradu. Sredi za- dušljivega dima, prasketanja zubljev, drdranja strojnic in zverinskega tuljenja partiza- nov, se jeli nekateri v obupu vpiti in tuliti, med tem ko smo mi precej mirno prebirali ja- gode rožnega venca in čakali na odrešenje. Čim močneje so pele strojnice svojo mrtvaško pesem zunaj gradu, tem glas- neje se je čulo iz gorečega gra- du: "Zdrava Marija . . . Sve- ta Marija . . . prosí za nas . . . zdaj in ob naši smrtni uri . . ."

Nepozaben bo zame dogo- dek, ki sem ga doživel tisto strašno noč. Mož, ki je živel brez vere, je z nami delil uso- do. Bil je miren v življenju, prava podoba flegmatika. Nik- dar ga nisem videl, da bi se razburil. Takrat pa je ogledo- val nekaj časa nas in naš mir, nato vojake in spet strašno smrt, ki je zijala pred njim. Divjaj je po sobi in mi nepre- stano dopovedoval, da je ran- jeni, ves oblit z lastno krvjo. Pazno sem ga pregledal, a ni- sem videl niti kaplje krvi na njem. Ljudje krog mene niso razumeli, kaj je vzrok tej ne- nadni spremembi. Sam sem pač slutil, kaj je vrglo iz ravnotež- je tega flegmatika. Po dolgih desetletjih se je morda prvič zamislil: umreti bo treba. Na eni strani je gledal dolgo živ- ljenje brez vere, na drugi pa neskončen prepad: smrt, več- nost . . . Umreti in stopiti pred Sodnika! Ta grozna misel je skalila mir, ki je preje vse življenje vladal vsaj na njego- vem obrazu.

Naenkrat je izginil. Ne vem ne kdaj ne kako. Nekaj dni za- tem sem ga videl mrtvega s prebito glavo. Morda ga je božja milost tako glasno pokli- cala še zadnjič v življenju, da se je zbudil, jo sprejel in po- mirjen odšel pred večnega So- dnika.

Dolgo tudi v novem skriva- lišču nismo mogli vzdržati. Og- njeni jeziki so začeli lizat le- sena vrata shrambe. Neznoša vročina in dim sta nas prisilila, da smo spet splezali po vrvi na- vzgor — v prvo nadstropje.

Bila je noč pošastne groze. Počasi prihujeno kot nestvor, ki se pripravljata na skok, so nam polzele ure. Koščena roka smrti je visela nad nami kot Damoklejev meč . . .

Le plaha lučka upanja je še tlela v najskrivnejšem kotičku srca: da nas ob zori novega dne, če jo dočakamo, pride rešit ita- lijanska posadka, ki je tabori- la komaj pet km od gradu na železniški postaji Bistrica, ali posadka iz močne postojanke v 6 km oddaljenem Mokronogu.

Čakali smo zaman . . .

"Osvobodilna Fronta" uni- čevala naš narod s pomočjo Italijanov . . .

Italijanski vojaki v Mokra- nogu so pozneje povedali, da po- veljnik njihove vojske niti pro- stovoljcem ni dovolil, da bi pre- podili partizane in naš rešili. Vo- jak, ki je bil vmokronoški voja- ški posadki, je imel brata v gra- du Dob. Ta je rotij poveljnika, naj grad reši. Ker ga je povelj- nik zavrnil, mu je vojak zagro- zil, da ga bo ustrelil, če bo nje- gov brat v gradu ubit po nje- govih krivdi.

Brata so mu partizani res u- bili, ga slekli, in vrgli v apeno jamo. Ko je poveljnik za to zve- del, je njegovega brata takoj poslal v Italijo na počitnice, da se tako reši in prepreči razbur- lenje po okolic.

Ta igra italijanskega povelj- nika je imela politično ozadje. V noči osmega decembra 1942 sta omenjeni italijanski povelj- nik in partizanski politični ko- misar živnozdravnk Dolene I- mela tajen sestanek v gostilni, v Mokronogu. Pomenila sta se o podrobnostih glede napada na grad Dob. Italijanski po- veljnik je obljubil, da partiza- nov ne bo oviral pri njihovi vo- jaški akciji. Zato nam ni po- salal pomoči.

(Mar ni to svetoven vojaški škandal?! Vojaško poveljstvo ne stori ničesar, da bi rešilo so- bojevnike — Italijan — Italia- na — ki so v smrtni nevarnosti.

(Kako živo mi stopa pred oči nenavadno pogumen italijanski vojak, s katerim sem se razgo- varjal tisto jutro v gorečem gradu. Nekako takole mi je de- jal: "Bil sem že v nešteto bor- bah s svojimi rojaki-vojaškimi kolegi. V Afriki so bili naši vo- jaki večkrat obkoljeni in v ne- varnosti, da jih sovražnik uni- či. Maloštevilna je bila naša četa, a brž ko smo zvedeli, da so naši vojaki v kritičnem polo- žaju, smo hiteli na pomoč, če- prav smo s tem riskirali, da nas vse pobijejo sovražniki. Ta- ko velja vojaška solidarnost! (Dalje prihodnjite)

DEKLETA IN ŽENE
Sedaj je čas, da si izberete in naročite fini KOŽUH (FUR COAT), STERLING Sukno ali SUIT direktno iz tovarne na WILL CALL po vedno naj- nižjih cenah v Clevelandu. Pokličite me, da vas peljem v tovarno.
BENNO B. LEUSTIG
1034 Addison Rd.
ENDICOTT 3426

Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd.
Ivanhoe 3337
MEDINA SLOVENSKA IZDELAVALNI- CA NAGROBNIH SPOMENIKOV

MALI OGLASI

RAZPRODAJA VINA!

Kdor hoče piti zares fino kapljico, naj pride ponjo k nam po zelo znižanih cenah in sicer:
Concord vino, gal.\$1.50
Catawba ali Niagara, gal. po\$2.10
Vino na sode:
Concord, sod\$70
Catawba ali Niagara, sod. \$85

Kramer's Bonded Winery
5303 St. Clair Ave.
EN 2263

Mi pripravimo ZDRAVILA za Evropo
MANDEL DRUG
15702 Waterloo Rd.
Cleveland 10, Ohio

Restavracija v najem

Izvrsten in dobičkanosen pros- tor na severozapadni strani mesta Milwaukee, Wis. Zraven je gostilna in novo kegličje ter lepa dvorana za poročne slav- nosti, društvene seje itd. Kras- na prilika za podjetnega člove- ka. Lepo opremljena kuhinja bodisi za redne obede in večer- je ali za lahke prigrizke. Odda se proti dogovorjeni najemni- ni, ali pa na gotov mesečni de- lež (percentage basis). Lease do 30. junija 1952 s pravico po- daljšanja. V odgovoru navedi- te reference ter vaš naslov in telefon. Pišite ali zglasite se: Sportsmen's Lodge, 2931-33 W. North Avenue, Milwaukee 8, Wis. in vprašajte za Mr. Harry Muencha.

DELO DOBIJO

Fant dobi delo
Sprejme se fanta, ki je gradu- iral iz višje šole, za delo v akla- dišču in za dovažanje. Dobra plača in prijetno delo. Zglasite se osebno v
Wagner's Market
11005 Ashbury Ave. (x)

MALI OGLASI

Stanovanje v najem
Zakonski par brez otrok ali samska ženska dobi stanovanje 5 sob. Za pojasnila vprašajte na 620 E. 118. St. zgorej. —(152)

Išče sobe
Slovenska družina 4 osebe išče stanovanje 4 sob v okolici St. Clair Ave. Pokličite EN 4836. —(152)

Hiša naprodaj
Nahaja se na 8221 Medina Ave. je za 2 družini, 4 in 4 so- be, 2 furneze, garaža iz cement- nih blokov, vsa hiša v izvrstnem stanju zunaj in znotraj. Proda- ja jo lastnik za \$8,200. Odprta za ogled od 4 pop. do 9 zvečer. Pokličite EX 9958. Hiša je v poljski naselbini blizu cerkve sv. Kazimirja. —(153)

Za malo, pošteno družino!
Mala slovenska družina, zelo mirni in absolutno točni in poštenu plačniki, bi rada dobila v najem par sob s kuhinjo in kopalnico, spodaj, najraje v slovenski naselbini. Kdor ima kaj primerne za prošen, da pokliče upravo tega lista in vpraša za Mr. Debevca. (x)

Nudi se lepa prilika!
Naprodaj je gostilna z D-5 licenco in tudi z D-2 licenco. D-2 ima tudi stanovanje 6 sob, zelo nizka najemnina. Naprodaj je tudi mesnica in grocerija, zelo poceni. Dobi se tudi stanovanje same za \$43,000. Ti prostori so vsi na zapadni strani mesta. Za informacije pokličite AC 2471 ali BO 0911. (153)

Lastnik gre iz mesta!
Naprodaj je prijeten dom v lepi okolici z dobrimi dohodki, 2 stanovanj je opremljenih, ve- lik lot 50x235, nov furnez z sto- kerjem, zimska okna, bakrene mreže, beneški zastori, asfalti- ran dovoz, 6 garaž, dohodki so \$120 mesečno. Ta dom se bo sam izplačal. Cena je \$13,500. Nahaja se na 696 E. 99. St. Pok- ličite lastnika za sestanek PO 6633. —(153)

Hiša naprodaj
Nahaja se na 19380 Naumann Ave. Prodaja jo lastnik sam. Je za 1 družino, 6 sob, kopalni- ca in 1 spalnica spodaj, 2 spal- nice zgoraj, fire place za drva, furnez na plin. Pokličite za in- formacije IV 5565. (153)

2 sobi v najem
V najem se oddata 2 sobi in garaža. Vprašajte na 9607 Prince Ave. —(152)

Hiša naprodaj
Naprodaj je hiša za 1 dru- žino, 6 sob, garaža, furnez na plin. Prodaja lastnik. Zglasite se na 719 E. 96. St. —(153)

MAX'S AUTO BODY SHOP
MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61st ST.
TEL. Utah 1 - 3040
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

FURNEZE NA PLIN INSTALIRAMO!
Pokličite za preračun zastonj
BO 7710
Better Htg. & Plbg. Co.

1909 Vijudno ste vabljeni na 1949 Veliko razprodajo 40. obletnice

FRANK CERNE JEWELRY CO.

6412 ST. CLAIR AVENUE

od petka 5. avgusta do sobote 13. avgusta, 1949

Za \$75,000 zlatnine in blaga se vam bo nudilo po najnižjih cenah, s prihranki od 10% do 75%. To bo največja razprodaja, kar jih je še imela Černetova trgovina tekomo vseh 40 let obstoja v tej naselbini. Torej ne zamudite te prilike, da si prihranite lep denar in nabavite najboljše zlatnine.

TEKMA

V petek, dne 5. avgusta ob pol dveh popoldne bodo trije izbrani sodniki — Mr. Anton Grdina, Mr. Max F. Traven in Mrs. Albina Novak — navili in zapečatili zapestno uro ter jo položili v okno prodajalne. Vsak kupovalec tekomo razprodaje bo imel priliko, da ugane kdaj, po njegovem mišljenju, se bo urca ustavila. — V soboto 13. avgusta ob 7:30 uri zvečer bodo omenjeni trije sodniki uro odpečatili, da vidijo, kdaj se je ura ustavila in potem pregledali vse listke, da ugotovijo, kdo je najbližje uganil. Nagrade v tej tekmi bodo sledeče:

- 1.—Za \$75.00 hranilni (Savings) bond
- 2.—Za \$50.00 diamantni prstan (moški ali ženski)
- 3.—Za \$27.50 Parker "51" svinčnik in pero
- 4.—Za \$25.00 hranilni (Savings) bond

Poskusite vašo srečo in prav gotovo se ustavite v Černetovi trgovini tekomo omenjenih dni razprodaje, da registrirate vaš odgovor na to uganko.

Prve dni razprodaje bo Mr. Frank Černe osebno navzoč v trgovini, da pozdravi in postreže svoje številne prijatelje in dolgoletne odjemalce, zato ste vsi prav prijazno vabljeni na veliko razprodajo 40. OBLETNICE.

FRANK CERNE JEWELRY CO.

6412 ST. CLAIR AVENUE

od 5. avgusta do 13. avgusta ČERNE-tova trgovina je "air-conditioned"

Trgovina bo odprta vsak dan (tudi ob sredah) od 9. zjutraj do 9. zvečer

If you're shy, tell her with Flowers from CENTA slovenska cvetličarna CVETLICE ZA VSE PRILIKE STANLEY IN JULIE CENTA, lastnika 1551 Hayden Ave. Phone: GL 6876 Res.: GL 1539

DO YOU GET VITAMINS? Vitamins are essential for your health. Get them from ONE DAY Multiple Vitamin Capsules.

ONE DAY MULTIPLE VITAMIN CAPSULES. A single One-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day furnishes the body daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known. Get One-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your local drug store.

POLOM

POSLOVENIL VLAD, LEVSTIK

Med šestorico vojakov streljnikov, ki so sedeli po dva na skrinjah topa in voza, je zavzemal svoje mesto Louis, majhen temnolasec. Adolfov tovariš in par, kakor so govorili po vojaški navadi, ki "moži" topničarje-pešče s topničarjenkonjeniki. Mauricu, ki se je bil seznanil z njima v taborišču, se je zazdelo, kakor da sta zrasla; in top, zaprežen s četverico konj, za seboj voz, ki ga je vlekle šestoro konj, se mu je videl svetel kakor sonce, skrbno negovan; osnažen in ljubljeno od vseh, od živali in od moštva, ki se je sklepalo okrog njega v pokorščini in ljubezni vrle rodbe in vzlasti strašno je zadel Maurica zaničljivi pogled, s katerim je Honore pomeril zaostaleže, ko se je naenkrat zdrnil v osuplosti, da vidi Maurica med tem tropom razoroženih ljudi. Že se je končavala vrsta, s baterijskim materijalom, s smodniškimi in fu-ražnimi vozovi ter s kovačnicami. Nato so se v zadnjem valu prahu pojavili nadštevilačastniki, nadomestno moštvo in konji; njih topot se je za drugim ovinkom izgubil v polagoma zamirajočem grmenju kopit in koles.

"Bogme!" je dejal Louček, "ni se umetnost postavljati, če sedi na vozu!"

Generalni štab je bil našel Altkirch nezaseden; Prusi še niso bili prišli. In v vednem strahu, da mu pritiskajo za petami ter se utegnejo pokazati vsako minuto, je general Donay ukazal marširati do Dannemarje, kamor so dospeli prvi odelki kolone šele ob petih zvečer. Ura je bila osem, mračilo se je, ko so šele delali bivake, v obliki zmešnjavi polkov, skrčenih na polovico. Izmučeni vojaki so padali od gladi in rudnosti; skoraj do desete ure si videl prihajati posamezne vojake, in majhne skupine zaman iščoč

svojih kompanij, izkratka, vso žalostno, brezkončno arijergardo zaostaležev in upornikov, ki so se bili raztresli ob cesti.

Kakor hitro je Jean dospel k svojemu polku, je šel iskat poročnika Rochasa, da mu odda svoj raport. Našel ga je, kakor tudi kapitana Beadouina, v posvetovanju s polkovnikom, vse tri pred vrati majhne gostilne, v velikih skrbeh zaradi apela in vznemirjene nad zaostalimi vojaki. Že po prvih besedah, ki jih je desetnik izpregovoril poročniku, je poklical polkovnik de Vineuil Jeana k sebi ter ga prisilil povedati vse. Njegov dolgi žolti obraz, kjer so bile oči ostale temnočrne, v belini gostih, snežnih las, se je pokrnil z izrazom neme brezupnosti.

"Gospod polkovnik", je vzkljknil kapitan Beadouin, "treba je ustreliti pol tucata teh lopovov!"

In poročnik Rochas je prikimal z brado. Toda polkovnik je odmahnil z besto onemoglosti.

"Preveč jih je . . . Kaj ho-

čete? Skoraj sedemsto! Koga izbrati med njim? In potem, veste, general ne mara. Dober je kakor oče, in pravi, da v Afriki ni kaznoval nobenega vojaka . . . Ne, ne, jaz ne morem ničesar. To je strašno."

Kapitan si je upal ponoviti: "To je strašno . . . To je konec vsega."

Jean se je umaknil; takrat je videl, da stoji na pragu krème zdravnik Buroche, ki ga prej ni zapazil, ter mrmra zamolke besede:

"Nobene pokorščine več, nobenih kazni, armada je pri vrugu! Preden mine teden dni, bodo suvali poveljnike s škornjami v zadnjico; če bi bili takoj razbili glave nekaterimi teh malopridnežev, bi si bili ostali morda premislili."

Nihče ni bil kaznovan. Častniki arijergarde, ki so spremljali provijantne vozove, ki so bili k sreči tako previdni, da so ukazali pobrati telečnjake in puške izza česte. Manjkalo jih je le majhno število, in zjutraj na vse zgodaj, so zopet, skrivaj takorekoč, oborožili vojake, kakor da bi hoteli potlačiti ta dogodek. In povelje se je glasilo, da odrinejo ob petih; toda že ob štirih so poklicali vojake, pospešujoč umikanje proti Melfortu v gotovosti, da Prusi niso dalje nego dve ali tri milje. Že drugičkrat so se moralj zadovoljiti s suhim suhorjem. Moštvo je ostalo brez tople jedi v želodcu in kakor razbito od tega prekratkega in vročičnega počitka; prevelika naglost

odhoda je to jutro iznova oškodovala dobro vedenje med potjo.

Dan je bil še hušji, poln brezkončne žalobe. Lice pokrajine se je bilo izpremenilo, pot je vsaki novi vasi z novim strahom in z novim tožbami. Maurice je hodil s korakom mesečnega bolnika, noge krvave, rame kakor zdrobljene od puške in telečnjaka. Nič več ni premišljal; stopal je dalje, naprej v moro pogleda, ki se mu umnejši strah. Brzobjavka, ki je pripravljala županom, naj naznanijo prebivalcem, da bi bilo dobro spraviti na varno, kar imajo dragocenega, je bila pravkar ponesla grozo do vika. Torej je bil sovražnik tu? Ali je vsaj še ostajalo časa, da kričala po usmiljenju. Kakor

hitro so se pokazale umikajoče se čete, ti razdruženi roji upehanih, s trudom se vlekočih vojakov, je narastlo razburjenje prebivalcev in pospeševalo njihov beg. Beg njih, ki so bili štirinajst dni prej tako mirni, beg vse te Alzacije, ki je smehljaje čakala vojske, prepričana, da se udarilo na nemških tleh! In zdaj je vdiral sovražnik v Francijo in pri njih, okrog njihovih hiš, na njihovih poljih se je iztresalo neurje kakor tisti strašni orkani, polni toče in strel, ki uničijo celo pokrajino v devh urah! Pred vrati, sredi divje zmešnjave, so ljudje naglagali svoje vozove in kupičili pohištvo, z nevarnostjo, da lomijo vse. Iz visoko, skozi

okna, so metale ženske posled-njo žimnico, spuščale zibelko, ki bi jo bili skoraj pozabili. Dojenčka so privezali kar vanjo ter jo pritrtili vrhu voza med nogami stolov in prevrjenih miz. Na drugem stolu, dalje zadaj, so navezali sivega bolnega deda k omari ter odpeljali starca kakor kos pohištva. Tisti, ki niso imeli vozov, so nakladali svojo opravo na kolesnice, drugi so odhajali z raznovrstno kramo v naročju, in še drugi so mislili spet le na to, da rešijo kaminsko uro, ter so jo pritiskali na srce kakor otroka. Nemogoče je bilo vzeti vse s seboj; zapuščen pohištvo in pretežki svežnji perila so obležali po jarkih.

NAZNANILO OBČINSTVU

DA, pošiljamo denarna naročila v evropske države, vsaka pošiljatev je jamčena.

PRODAJAMO prekomorske karte, za tja in nazaj. SPREJEMAMO ZAVOJE, z obleko in živili, ter jih uredimo za odposlati naslovnikom in staro domovino.

PREVZAMEMO naročila za STREPTOMYCIN, BELO MOKO, in potrebno orodje, kot tudi STANDARD PAKETE.

IZVRŠUJEMO potniške dokumente in notarske listine. SODELUJEMO z novimi naseljenci, in pomagamo v vseh zadevah.

NASELJENCI v Kanadi potom naše tvrdke lahko pošljejo denarna in druga naročila.

Za nadaljna pojasnila se lahko osebno zglasite, ali pa pišite na zanesljivo tvrdko

STEVE F. PIRNAT

6516 ST. CLAIR AVE. HE 3500
CLEVELAND 3, OHIO

Jos. Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENclcott 6883
COLLINWOODSKI URAD
452 E. 152nd STREET Tel.: IVanhoe 3118

Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na raspolago. Mi smo vedno pripravljeni s najboljšo opreznostjo.

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhušje šele pride

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI
SVAKINJE

Mary Majer

ki je za vedno zatnila svoje mile oči 6. avgusta 1948.

Tvoje prijazno in ljubeče srce je pustilo lepe spomine na Tebe.

O, kako je prazen dom, kar Tebe ni. Tvoja tiha jamica pod zeleno tratnico, kjer Tvoje blago srce počiva poleg Tvoje-ga soproga!

Kako pombit to gomilo, kjer Tvoje blago spi srce, ki nam si vedno dobro bilo ves čas do zdajnjega je dne.

Blagor mu, ki se spočije, v črni zemlji v Bogu spi! Tiha zemlja Te ne vzdrami! Lepše naj Ti sonce sije, lepše zarja rumeni. Spočij se v zemlji tuji, draga svakinja in teta. Saj križ nam govori, da vidimo se nad zvezdami.

Tvoji žalujoči ostali:
MR. in MRS. JOSEPH in ANA
JAKIČ in DRUŽINA
Cleveland, O., 4. avg. 1949.

ZADNJI KLIC, da se okoristite z našo RAZPRODAJO za \$50,000 vrednosti RAZNEGA OBUVALA

V zalogi imamo obuvale najbolj znanega izdelka za moške, ženske in otroke, kakor: CROSBY SQUARE, JARMAN, RED GOOSE, ACROBAT, FOOT FASHION

Prihranili si boste vse do 1/2 na čevljih za vso družino
Poglejte te izredne vrednosti in pridite na našo razprodajo!

OTROŠKI SANDALI

rdeči ali rujavi
mere 5 do 8
močni podplati, jelenja koža

\$1.64

1 LOT MOŠKIH OXFORDS ZA ŠPORT

beli, rujavi, ali čisto beli — ne vseh mer do \$10 vrednosti — na tej razprodaji

\$2.88

MOŠKI OXFORDS ZA DELO

jako trpežni, močni podplati

\$3.88

1 LOT OTROŠKIH VISOKIH ČEVLJEV

beli ali rujavi, po

\$2.48

388 PAROV ŽENSKIH ČEVLJEV

vseh vzorcev, pumpe, straps, ties
črni, rujavi, beli
vrednosti do \$7 — zdaj

44c

1 LOT ŽENSKIH HIŠNIH COPAT

mehki in trdi podplati

69c

DEŠKI TENNIS ČEVLJI

vseh mer
posebno močni podplati, po

\$1.58

1 LOT ŽENSKIH ARCH SUPPORTS

do \$7.95 vrednosti, zelo pripravni da jih pošljete svojcem v Evropo vseh mer, vse širine

\$3.88

MANDEL SHOE STORE

6125 St. Clair Ave.

V LAUSCHETOVHI HISI

G. WHISKERS

